

Den konstnärliga och lekfulla staden

Kulturplan Haparanda Stad 2013-2016

Innehållsförteckning

Inledning	3
Kulturpolitik	4
- De regionala målen	4
- Tillväxtmål och strukturfondsprogram	4
- Agenda 21 Culture	5
- HaparandaTornios Kulturpolitiska handlingsprogram 2010	5
Kulturplan i Haparanda Stad	5
Mål och vision	5
Tema - Den konstnärliga och lekfulla staden	5
Insatsområden	6
1. Den konstnärliga och lekfulla staden	6
2. Utveckling av kreativa näringar	7
3. Teaterföreningen och Folketshus	8
4. Kultur för barn, unga, äldre och minoritetsgrupper	9
5. Kulturombud	10
6. Museer och kulturhistoriska miljöer	10
7. Vitalisering av föreningslivet	13
8. Arrangemang och logistik	14
9. Landsbygd, byalag och hembygdsföreningar	15
10. Projektstöd	15
11. Internationell samverkan	16
Avslutande kommentarer	17
Appendix 1	18

Inledning

Det byggs på gränsen. Det tillförs nya byggnationer, verksamheter och mötesplatser i syfte att binda samman två länder i en gemensam infrastruktur. Till det kommer kulturen, språket och identiteten vars målsättning är att skapa innehåll och mening för såväl besökare som för de som bor och verkar i området. Att förena människor i skapandet av en gemensam livsmiljö sammanfogar såväl människor, visioner och politik i ett gränsbygge som symboliserar vad alla strävar efter i ett gränsöverskridande samarbete. I Tornio och Haparanda, Finland och Sverige kan man med stolthet säga att man är del av att förverkliga EU:s målsättning om ett gemensamt Europa där lösningar bygger på respektive lands styrkeområden.

Kulturen i Tornedalen och i Norrbotten är på stark frammarsch. Man satsar på allt från mångfald, integration, näring och upplevelseindustri till ursprungsbefolkning, handel och minoritetsspråk. Utöver det utvecklas ständigt nya arrangemang, näringar och samarbeten. Isen och snön är central i byggnationer och man åstadkommer allt från konsertlokal i Luleå till snö-slott i Kemi och hotell i Jukkasjärvi. Att få människor att komma över gränsen handlar inte bara om handel utan även om att skapa upplevelser i en fantastisk region med en mångfald av besöksmål och kulturmiljöer. Från luften kan Norrbottens natur liknas vid Amazonas regnskogar där älvar, skogar och berg breder ut sig för att sedan förenas i sjöar och hav.

I Haparanda är det tornedalska kulturarvet starkt. Här blandas nytt med gammalt där berättelser om tidigare generationer, släktled och skrönor är en naturlig del av livsmiljön. Lyssnar man riktigt noga hör man sällan människor prata om sig själv, snarare berättar man om sin nära omgivning som i sin tur säger något om vem man själv är. Är man från Tornedalen och ute på resa tar det inte lång stund innan man hör om någon annan kommer från samma region eller kommun, kontakt tas direkt och när väl området är definierat börjar man undersöka gemensamma nämnare så som släkt- och vänskapsband. Ofta hittar man den där gemensamma bekanta och från den stunden är det som om man aldrig varit obekant för varandra.

Att ta del av sin lokala identitet genom teater, museibesök, dans eller musik gör att man lär sig mer om var man kommer från och vem man är i omvärlden. Genom olika kulturuttryck får man också större möjlighet att förstå andra människor och respektera deras uttryck. För nyinflyttade kan ett aktivt kulturliv vara vägen till gemenskap och för en gammal människa kan historieberättandet skapa igenkänning och trygghet. Ett aktivt kulturliv kan också vara en viktig etableringsfaktor för unga att hitta en väg in i nya nätverk och framtida möjligheter. En intressant kulturverksamhet kan vara ett sätt att sprida kännedom om, och intresse, för en kommun. Kultur ger handel, kreativa människor som spiller över på andra näringar. Kulturen kan hjälpa inflyttade studenter till eget företagande, stötta lokala kulturarbetare att utvecklas i kommunen, skapa mervärden för den kreativa restaurangbranschen osv.

Att förbättra såväl stad som land är central för en Orts utveckling, så även för Haparanda kommun. På landsbygden finns en blandning av verksamheter med allt från kulturfestivaler, restauranger, boende på lantgård till kulturarvmiljöer mm. Haparanda kommun har t ex förmånen att inom en och samma kommun ha flera restauranger som förärats med White Guide. För att underlätta utvecklingen av upplevelsenäringen på landsbygden är såväl kommunikationer som service i form av bredband, sjukvård och handel viktiga insatsområden. Kreativa lösningar som restaurangtaxi kan öka besöksfrekvensen från staden till landsbygden osv.

Att skapa delaktighet mellan civilsamhällets aktörer och en kommunal verksamhet har sina utmaningar framförallt när det gäller synen på vem som ska göra jobbet. Inom både kultur- som landsbygdsektorn förväntar sig det omgivande samhället ofta ett större ideellt engagemang i genomförande och arbetsinsats än man kanske gör inom privat sektor, skola och omsorg. Det finns ett större krav på att landsbygdsaktörer ska gå in med fler ideella insatser när det gäller lokal utveckling än man t ex förväntar sig av människor boende i staden. Å ena sidan är det centralt att stötta idéer som kommer underifrån och som bygger på kunskaper och behov om närområdet. Å andra sidan är det viktigt att kommunen stöttar upp med resurser i samklang med visionen. Framförallt kan det handla om att stimulera lokala kulturutövare med uppdrag inom den offentliga verksamheten främst i samband med utveckling av kulturarvs- och besöksnäring

Det är av betydelse att kulturen inte ensam måste motivera sin existens utan där andra discipliner och områden får upp ögonen för att kulturen är en investering och en basnäring som många andra. Även näringslivet och privata företag är beroende av offentliga medel, så som skattelättnader, upplåtelse av mark eller rena bidrag. Det är ur den aspekten man borde se när man investerar i kulturen. Kommunens roll är således att försöka att aldrig säga nej. Det innebär inte att man alltid kan stödja allt fullt ut, men man ska visa sitt intresse och låta nya idéer ta plats. Det kan handla om pengar, att bygga nätverk, att kommunen är en samtalspart och medarbetare i förverkligandet av ortens utveckling.

Kulturpolitik

Kulturplanen utgår från de nationella kulturpolitiska målen, som slår fast att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefrihet som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor, främja ett levande kulturarv, användas och utvecklas, främja kvalitet och konstnärlig betydelse, främja internationell och interkulturellt utbyte och samverkan inom kulturområdet och särskilt uppmärksamma barn och ungas rätt till kultur. Ovan delar stämmer väl in med HaparandaTornios Vision 2020 och ligger till grund för kulturens utveckling i Haparanda Stad.

De regionala målen

Landstingets vision för Norrbotten är att; *"Norrbottningar skall leva ett rikt och utvecklande liv i en region med livskraft och tillväxt"*. Kulturplanen är framtagen i samarbete med länets kommuner i syfte att koordinera de offentliga kulturinsatserna till gagn för såväl Norrbotten i dess helhet som för dess skilda delar. Kulturplanens mål för 2011-2013 är:

1. Öka tillgängligheten till kultur genom stabilare infrastruktur som ger möjligheter för alla i Norrbotten att ta del av och delta i ett brett kulturutbud av hög kvalitet inom alla kulturområden fördelat över hela länet.
2. De kulturpolitiska insatserna bidrar till regionens utveckling och tillväxt, förtydligar kulturens roll och förstärker visionen om ett bra liv i Norrbotten.
3. Barn och ungdomar ska erbjudas ökad delaktighet i kulturlivet och möjligheter att påverka kulturutbudet i länet.

De prioriterade områdena är:

- Insatser för att utveckla den kulturella infrastrukturen och utveckla arbetet på våra institutioner
- Insatser för att stärka de nationella minoriteternas kulturliv i Norrbotten
- Insatser för att utveckla arbetet med kultur och hälsa inkluderat ett folkhälsoperspektiv
- Insatser för att utveckla arbetet med läns- och landsövergripande projekt
- Insatser för att utveckla ett centrum för ny musik
- Insatser för att stödja det civila samhällets och de ideella krafternas arbete för kultur

Den regionala kulturplanen kommer att uppdateras med en ny plan för perioden 2014-2016. Haparandas kulturplan revideras i takt med samtliga nya programperioder.

Tillväxtnål och strukturfondsprogram

Det europeiska strukturfondsprogrammet har prioriterat fyra insatsområden under programperioden 2007-2013 med syfte att skapa en förnyelsepolitik som ger alla regioner möjlighet att utvecklas av egen kraft samt bidra till det gemensamma bästa. Satsningar som berörs inom nuvarande strukturprogram är; *innovation- och förnyelse, kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud, tillgänglighet och strategiskt gränsöverskridande samarbete.*

Ovan områden kommer troligen spela en viktig roll även under programperioden 2014-2020. Prioriterade programpunkter inom ramen för ovan insatser där kulturen har mycket att hämta är; *utveckling inom forskning och utveckling, innovation och entreprenörskap, kultur, turism och landsbygdsatsningar.* Haparanda Stads mål är att hålla sig uppdaterad kring samtliga tillväxtprogram

för att kunna ta tillvara det stöd som finns för att utveckla kommunen i enlighet med de kommunala- regionala- och nationella tillväxtmålen.

Agenda 21 Culture

I det internationella manifestet *Agenda 21 Culture* placeras kulturell utveckling i centrum för kommunal styrning. Manifestet betonar kulturell mångfald och rättigheter, stadsutveckling, kulturarv, kulturen i centrum och tillgången till konst och kultur. Kulturarvet och de kreativa näringarna sätts här i ett utvecklingssammanhang. För en framgångsrik utveckling är det av vikt att det finns en förvaltningsöverskridande samverkan där kulturen har en betydelse för alla samhällssektorer.

HaparandaTornios Kulturpolitiska handlingsprogram 2010

I december 2009 tog Haparanda Stad och Tornio Stad beslut om ett gemensamt kulturprogram med sikte på att skapa en gränsöverskridande atmosfär där befolkningen ges möjlighet till fritt och mångsidigt skapande och där kulturverksamheterna samordnas till nytta för befolkningen i HaparandaTornio.

Syftet är att stödja mångsidig kulturell utveckling i HaparandaTornio där barn och ungdomsverksamheten särskilt beaktas och där samverkan mellan enskilda konstnärer och kulturföreningars stärks och utvecklas.

Kulturplan i Haparanda Stad

Angreppssättet för 2013 års kulturplan utgår från ovan politiska inriktningar som stöd för att förverkliga HaparandaTornios vision 2020 om att bli *"ett internationellt centrum mitt i Barents"*. Kulturplanens innehåll bygger på en översyn av de verksamheter som ingår i kulturens uppdrag idag. Planen ska ses som ett strategiskt instrument och samordnas med översiktsplan och kommunfullmäktiges inriktningsmål. Planen genomsyras med ett internationellt och sektorsövergripande perspektiv i samtliga insatsområden. Kulturfrågorna ska integreras med kommunens övriga politikområden – såväl näringslivspolitik som i sociala- pedagogiska och miljörelaterade verksamhetsområden. På detta sätt följer planen målsättningen i såväl de regionala som de nationella kulturpolitiska målen. Kulturplanen sjösätts under hösten 2013 och uppdateras 2016.

Temat för kulturplanen 2013-2016 är: *Den konstnärliga och lekfulla staden*

- Med stöd av kulturen lyfta fram och förstärka stadens attraktionskraft
- Fylla mötesplatserna med innehåll, lek och aktivitet
- Genom generationsmöten utveckla samhället

Kulturplanen består av fem övergripande mål samt elva insatsområden.

1. Allas rätt till kultur:

- Öka möjligheter för invånarna, såväl unga som äldre att ta del av samt påverka kommunens kulturutbud
- Främja det egna utövandet där barn och unga prioriteras
- Lägga grunden till en materiell infrastruktur där fler arrangemang kan genomföras av unga och ideella aktörer

2. Ett levande kulturarv:

- Kulturarvet ska bidra till att stärka identiteten hos kommuninvånarna med fokus på barn och unga.
- Öka skolundervisning i kulturarvsmiljöerna
- Säkra ungas möjlighet att ta del av sitt kulturarv genom ökad samverkan mellan hembygdsföreningar, studieförbund, länsmuseum och liknande aktörer.
- Bevara, använda och utveckla våra kulturarvsmiljöer
- Öka kunskapsproduktion om våra kulturhistoriska miljöer genom forskning och pedagogisk utveckling.

3. Kultur och näring

- Skapa möjligheter att driva och utveckla företag inom kreativa näringar
- Utveckla befintliga och nya arrangemang genom samverkan mellan forskning, utbildning, näring och kultur
- Främja ungt entreprenörskap inom kultur och arrangemangsproduktion
- Skapa en incitamentsstruktur med stöd till marknadsföring, konstnärarsvode, ljud och ljusutrustning för nya arrangemang osv
- Stödja de lokala yrkesutövarna inom kulturen
- Samverka med yrkes- och högskoleutbildningar
- Öka kompetensen internt och externt för projektstöd inom struktur, kultur och landsbygdsprogram

4. Stad och land

- Främja lokal delaktighet i utformandet av kommunens miljöer
- Involvera barn i skapandet av lekfulla miljöer
- Involvera lokala konstnärer i skapandet av den konstnärliga staden
- Stötta utvecklingen av kreativa näringar på landsbygden
- Skapa möjligheter att verka i en levande landsbygd

5. Föreningslivet

- Stärka ungas engagemang genom kultur och entreprenörskap
- Utveckla former för delaktigheten i den lokala utvecklingen. Skapa generationsöverskridande möten och aktiviteter
- Utveckla samverkan mellan skola, samhällsföreningar och folkbildning för att stärka lokal delaktighet och politiskt inflytande
- Arbeta för jämställdhet, mångkulturella perspektiv och tillgänglighet för alla. Det gäller inte minst våra äldre, omsorgstagare och minoritetsgrupper

Insatsområden

I nedan ges en övergripande presentation av 11 insatsområden som bygger på en utveckling av de åtaganden som görs inom ramen för kommunens kulturverksamhet. Redogörelsen kombineras med förbättringsområden i enlighet med visionen HaparandaTornio 2020. I denna kulturplan presenteras endast de områden som ingår i kulturförvaltningens uppdrag vilket innebär att kommunens övriga verksamheter såsom Kultur- och musikskola, Evenemangsenheten, Skapande skola och Bibliotekets verksamhet inte redovisas.

Ambitionen är att kulturplanen ska genomsyra all verksamhet i kommunen. Kulturplanen värderas i slutet av år 2015 och uppdateras under 2016. Utvecklingsmålen bottenar i att öka invånarnas inflytandet på kommunens kulturverksamhet genom regelbundna möten, gemensamma aktiviteter och seminarier inom kulturens skiftande delar.

1. Den konstnärliga och lekfulla staden

I Haparanda Stad har man under många år satsat på utsmyckning av staden där ett flertal offentliga utsmyckningar och konstinstallationer köpts in. För att på bästa sätt lyfta fram de offentliga utsmyckningar som installerats finns behov av att se över helheten där såväl konstverk som mötesplatser planeras in i en helhet. I samtal med invånare i staden lyfter många centrumdelen, hamnen och stranden som områden man skulle vilja prioritera. Man efterfrågar en vacker och levande miljö där man kan vistas med sina barn, där ungdomar kan ses om kvällarna och där pensionärerna kan träffas över ett parti schack osv.

Samhällsplanering förutsätter en helhetssyn och ställer stora krav på samarbete över sektorsgränser. Det krävs nya metoder och nya kompetenser för att integrera även sk mjuka faktorer för att säkra medborgarinflytande. Det är viktigt att man börjar fundera på vad det är för stad man vill ha, för vem man bygger och hur den ska formges. Att skapa en vacker plats gagnar inte bara invånarna utan även besökare. Samhällsplanering handlar om att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling – miljömässigt, ekonomiskt och socialt. Den rent fysiska planeringen är endast en del av samhällsplaneringen, som allt mer övergår till vad man skulle kunna kalla utvecklingsplanering.

Genom att involvera barn tillsammans med lokala hantverkare och lokala konstnärer skapar man en stad de allra flesta kan vara stolta över. En stad där turistinformation, belysning och skyltning hänger samman och som på ett attraktivt sätt får turister att promenera längs våra gator och torg. Det finns idéer på konstinstallationer gjorda av barn där, parker, torg och väggar smyckas med konst i olika former. Visionen att skapa "den konstnärliga och lekfulla staden" har växt fram som ett resultat av de insatser som redan gjorts och nu handlar det om att väva in dessa satsningar i en helhetsbild och i linje med Haparanda Tornios vision 2020 om att bli ett internationellt centrum mitt i Barents.

Utvecklingsmål för gestaltning och utsmyckning:

- Se över de gestaltningsplaner som redan är framtagna och börja prioritera åtgärder i dem.
- Ta fram en plan för genomförande av kommande tre års utveckling av staden.
- Samordna möten med förskolorna där barn ges möjlighet att delta i utformning av stadens innermiljö med målsättning att gestalta ett urval områden mellan 2013-2016.
- Involvera lokala konstnärer att skapa såväl en lekfull- och konstnärlig miljö.
- En arbetsledare tillsätts för genomförande och koordinering mellan förvaltningar och samarbetspartners.

Samverkan: Fritidsförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Tekniska kontoret, Stegen, förskolorna m.fl.

2. Utveckling av kreativa näringar

I mars 2013 tog Haparanda Stad beslut om att låta en entreprenör bygga en multiarena på gränsen mellan Sverige och Finland. I arenan kommer både gymnasium, handel och evenemang förenas. Att starta upp ett lokalt utvecklingsarbete inom kreativa näringar kräver ett stort mått av ledning, förankring och långsiktighet. Hur vet man vilka områden man ska satsa på, hur finner man sin nisch som både ger intressant och nytänkande tillväxtscenario, men också har en bäring i kommunens och regionens egna styrkor?

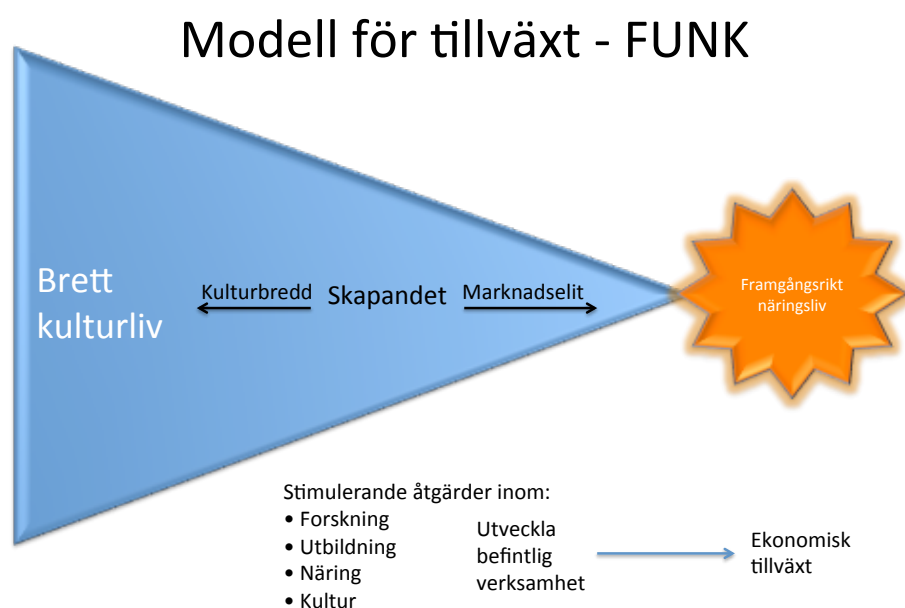
På Sverigefinska folkhögskolan attraherar man unga från hela Sverige som vill lära mer om ljusdesign, konst, musik och dans. En utmaning idag är att ungdomarna efter avslutade studier flyttar från Haparanda och tillfället har gått förlorat om att få dem att stanna kvar. Haparanda Production är en annan verksamhet som under ett och ett halvt år skapade olika former av näringskluster och där fem nya företag bildades. Projektet är nu avslutat men det finns behov av vidare utveckling för att stötta såväl gamla som nya entreprenörer i dess verksamhet. Många ungdomar arbetar deltid inom handel, det finns intresse av att driva egna projekt men ingen kunskap om finansiering och tillvägagångssätt. Utbudet av distans- och yrkesutbildningar sett till kommunens och regionens behov skulle också behöva utvecklas osv.

Haparanda Stad står mitt i en utveckling av expansion och nya investeringar där kulturlivet tillsammans med företagen behöver stöd för att hänga med. Vad gäller kulturen märks idag ett glapp mellan kultur och näringssektorn. Man behöver öka kunskap om och tradition av affärsutveckling när det gäller kreativa näringar. I regeringens handlingsplan (2010) för de kreativa näringarna står det: "det finns ett behov av att utveckla entreprenörskap och företagande inom kulturella och kreativa näringar liksom samverkan mellan kultur och näringsliv. Detta kan bidra till såväl regioners tillväxt som ökad svensk konkurrenskraft. /.../ Företagens kunskapsbehov spänner över en rad områden och omfattar allt från enkel information till mer kvalificerad rådgivning och systematiska kompetensutveckling. Behov av stöd finns i alla skeden av företagande vad gäller att starta, driva och växa, men är särskilt stort i skeden av utveckling, expansion, nya investeringar eller etablering på nya marknader."

Runt om i världen pågår satsningar på upplevelseindustrin – eller kreativa näringar som det också kallas. Förklaringen är att människor konsumerar allt mer kultur och upplevelser i olika former. Vi köper böcker, datorspel, dvd-filmer och designade inredningsvaror. Vi njuter av musik och måltidskonst, vi ser på TV och musikalerna. Vi besöker nöjesparker, museer och konserter. Detta är upplevelser som Haparanda Stad kommer kunna erbjuda på många sätt. För att kulturen ska kunna stärka näringslivet och främja tillväxten fyller forskningen en viktig roll. Sannolikheten för att utveckla framgångsrika, näringsstärkande verksamheter ökar med ett större kulturliv och här är infrastrukturen viktig. Inga tennisbanor, ingen Björn Borg, inga replokaler, inget Raubtier eller Cardigans.

Nedan modell kallas FUNK och är en förklaringsmodell för hur man kan skapa en gemensam bas för samsyn kring hur företagande och tillväxt kan stärkas och stimuleras i upplevelseindustrin, både hos aktörer inom upplevelseindustrin men även hos andra viktiga aktörer som kan påverka förutsättningarna för tillväxt. FUNK är en förkortning för forskning, utbildning, näring och kultur och har tagits fram av KK-stiftelsen 2008. Det är inom dessa områden som stimulerande åtgärder främst behövs för upplevelseindustrin. För att maximera den potentiella utvecklingen måste åtgärderna dessutom samverka och där man ingår i ett helhetssystem.

Rörelsen mot professionell, kommersiell verksamhet sker åt höger i figuren nedan – från bredd till spets. De som förflyttar sig i denna tratt är aktörerna, t ex manusförfattaren, dansaren, arrangören, konstnären, organisationen mm. Tratten kan utvidgas med hjälp av stöttande åtgärder.

Utvecklingsmål för kreativa näringar:

- Viktigt att vara förberedd - 2013 och 2014 års förarbete gör att vi är redo för verksamhet när evenemangsarenan väl är på plats.
- Underlätta etableringen för ett företagscenter/inkubator (en utökning av Haparanda Production) där kulturella och kreativa näringar, utbildningar och projekt samlas. Etablera kontorsmiljö, kompetensutveckling, nätverksmöten mm.
- Ta tillvara på de unga som idag arbetar eller studerar i Haparanda genom att erbjuda dem möjligheter till mentorer, distansstudier, kompetensutveckling och regionala nätverk.
- Stimulera till entreprenörskap inom kulturella och kreativa områden genom sommarlovsentreprenörer, utbildning, projektverksamhet, sommarjobb etc.
- Stötta befintliga företagare inom kreativa näringar med nätverk, marknadsföring och kompetensutveckling.

Samverkan: Näringslivet, Högskoleförbundet, Tillväxtenheten, Svefi, Turistbyrån, Evenemangsenheten, regionala och nationella aktörer.

3. Teaterföreningen och Folketshus

Genom en överenskommelse med kommunen har Teaterföreningen i Haparanda ansvar för utveckling och skötsel av Folketshus med ett innehåll bestående av bio, teater, konferens, konserter och evenemangsverksamhet. Genom digital teknik direktsänder Haparanda Folketshus Metropolitanföreställningar på ett fördömligt sätt. Verksamheten är god och det finns möjligheter till breddning av kulturutbudet med fler digitala sändningar av andra typer av evenemang.

Inom ramen för uppdraget ligger även beställning av teater- och musikföreställningar till kommunens verksamheter. Haparanda Teaterförening samarbetar även med byar som Seskarö, Sävis och Mattila, Kukkolaforseen och Nikkala där det finns möjlighet att söka småplatsstöd. Teaterföreningen och de föreningar som har aktiviteter i huset är viktiga aktörer för det fria kulturlivet och med Folketshus som bas har kommunen idag en arena som är öppen för alla att använda.

Utvecklingsmål för Folketshus:

- Skapa en verksamhetsplan för Folketshus utveckling i samklang med HaparandaTornios vision 2020 och FUNK modellen.
- Skapa en tydlig målformulering för skapandet av ett kulturcentrum.
- Professionalisera verksamheten tydligare där man på sikt kan använda kompetensen inom ramen för framtida gränsbygge och evenemangsutveckling.

Samverkan: Kulturen, Teaterföreningen, Tillväxt- och evenemangsenheten, föreningslivet, företagare mfl.

4. Kultur för barn, unga, äldre och minoritetsgrupper

Kultur för barn- och unga är sedan länge ett prioriterat område nationellt, regionalt och lokalt. Enligt Barnkonventionen ska vi ”respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och skall uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter för kulturell- och konstnärlig verksamhet.” Detta görs i Haparanda Stads skolor idag bland annat genom arbete inom ramen för Skapande skola och Kulturskolans verksamhet. Däremot finns inte samma målsättning för våra äldre eller handikappomsorgen vilket bör utvecklas.

Kommunen har genom avtal med olika regionala aktörer möjlighet att köpa in teater- och konsertutbud till ett subventionerat pris, dessa aktörer riktar sig främst mot skolungdomar. Avtalen kan i viss mån vara begränsande sett till att kommunen säkrar ett kulturutbud för alla kommunens invånare. Här är det viktigt att säkerställa så att även äldre- och handikappomsorg tillgodoses i inköp av föreställningar.

En notering är att kommunen inte beställer kultur från lokala kulturaktörer. Tänker man på lokal kulturarvsutveckling så vore det av värde att uppdraga lokala kulturaktörer att genomföra viss verksamhet åt kommunen. Vinsten är att man utvecklar en infrastruktur där kunskapen finns lokalt samt att man genom olika beställningar kan erbjuda lokal guidning samt föreställningar för såväl turister som skolelever i samtliga kulturarvsmiljöer.

Utvecklingsmål för köp av kultur:

- Ta fram en beställningsmodell i samverkan med Teaterföreningen så att utbudet når såväl skola som kommunens övriga verksamheter.
- Se över möjligheten att anlita lokala kulturutövare i våra verksamheter.
- Se över avtalen kring konsert- och teaterutbud.
- Säkra så att kulturen når alla våra verksamheter (äldre- och handikappomsorg, familjens hus osv).
- En årlig redovisning där det åskådliggörs vilka verksamheter som tar del av kulturutbudet.

Samverkan: Socialförvaltningen, rektorer och kulturombud, folketshus, våra regionala distributörer m.fl.

4.1 Kultur för minoritetsgrupper

Haparanda Stad är ett förvaltningsområde där minoritetsspråken finska och meänkieli har en speciell ställning i Haparanda. Romer, sverigefinländare, tornedalningar, judar och samer åtnjuter enligt lagen om nationella minoriteter en grundskydd som innebär bla en skyldighet för kommunen att samråda med dem.

Idag arbetar främst studieförbunden i Haparanda Stad med att stötta utveckling av kultur för minoritetsgrupper och nya svenskar. Det är fortsatt viktigt att arbeta med såväl integration som kulturellutveckling där fler ges möjlighet till skapande verksamhet och delaktighet i kulturlivet. En större samverkan med skolan är önskvärd.

Det finns behov av att stimulera till än mer samverkan och mötesplatsutveckling för kulturella minoriteter för att främja delaktighet, slå håll på fördomar samt skapa nya lösningar för integration bland olika nationaliteter/kulturer.

Utvecklingsmål för minoritetsgrupper:

- Kartlägga möjligheter för större samverkansprojekt inom EU-fonderna.
- Öka gränsöverskridande aktiviteter och samverkan med nya aktörer lokalt däribland skolan.
- Stödja den Sverige/finska kulturen.

Samverkan: studieförbunden, tillväxtenheten, medborgarkontoret, skolorna mfl.

5. Kulturombud

Som ett led i arbetet med kulturplanen arrangerades en träff med kulturombuden i kommunens olika verksamheter där representanter från äldre- och handikappomsorgen samt högstadie- och gymnasieskolan deltog. Några utmaningar som lyftes var:

När det gäller kommunalt beställd kultur tar man det man får och man går på konserter eller teater om man hinner få in det i skolans schema. Äldre- och handikappomsorgen faller utanför det kommunala utbudet och beställningar görs inte med hänsyn till dessa verksamheter. Museiverksamhet och kulturarvsbesök är inget som planeras in som en del av skolans undervisning. Utöver ett utbud av teater- och konserter arrangeras även viss kulturverksamhet inom ramen för skolans egen verksamhet (vårdlinjen spelar teater för äldreomsorgen, T-school band för gymnasieelever osv) och är ofta framgångsrik och kopplad till den utbildning eleverna ingår i.

Utvecklingsmål för kulturombud:

- Öka förutsättningar för äldre- och handikappomsorgen att få tillgång till utbud av teater och konserter som beställs in genom nuvarande avtal.
- Hemtjänsten efterfrågar transporter så att människor som bor hemma kan komma ut på någon kulturutövning en eller två gånger per år. Högtidsevenemang är mest efterfrågade, påsk, midsommar, jul etc.
- Öka samplanering mellan kommunen, teaterföreningen och kulturombuden så att det stämmer överens med alla verksamheter.
- Involvera kulturombud och kulturskola i arbetet med att samordna olika kulturaktiviteter.
- Delaktiggöra verksamheterna i inköp och verksamhetsplanering
- Ta fram en aktivitetsplan tillsammans med kulturombuden
- Samordna kontinuerliga kulturombudsträffar med Teaterföreningen.
- Se över hemmaboendes möjlighet till kultur.

6. Museer och kulturhistoriska miljöer

Det materiella kulturarvet är viktigt att bevara, likaväl som det immateriella (såsom litteratur, musik, traditioner mm.) Enligt PBL (plan- och bygglagen) ska kulturhistoriska och estetiska värden i befintliga miljöer tas till vara och förstärkas. Även kulturminneslagen talar om allas ansvar att skydda och vårda vår kulturmiljö. Haparanda kommun har satt upp som mål att bevara, använda och utveckla sitt kulturarv och värdefulla kulturmiljöer för framtida generationer. Bevarandearbetet ska omfatta såväl centralorten som hela kommunens kulturhistoria och inriktas på att ta tillvara hela miljöer.

I Haparanda finns en mängd kulturhistoriska platser vars historia bygger på kunskap om älven, fisket, odlingslandskapet och människors liv i Tornedalen sedan 1000-tals år tillbaka. Bland besöksmålen kan räknas Kukkolaforseen, Stenåldersbyn, Nikkala och Seskarös hamn, Tornedalens landskapsmuseum m fl. Informationsinsatser är viktiga där material om utflyktsmål till kulturminnen och andra sevärdigheter kan marknadsföras tydligare och kompletteras med bättre informationsskyltar på platserna.

Idag besöker få eller inga skolklasser kommunens museer eller kulturarvsmiljöer vilket innebär att utvecklingen av områdets historia förlorar sin kontinuitet samt minskar kommande generationers förståelse för sin närmiljö i relation till omvärlden. En plan för skolprogram där kulturmiljöerna används i pedagogiskt syfte bör utvecklas.

6.1 Kukkolaforseen

Kukkolaforseen är ett gammalt medeltida fiske- och jordbrukssamhälle som ligger intill forsen i byn Kukkola. I området finns förutom ett antal kulturhistoriska byggnader även en restaurang- och konferensanläggning samt en av Sveriges bästa bastuanläggningar. Genom trafikmätningar har man kunnat se att Kukkolaforseens område besöks av ca 200 000 personer per år. För drift och skötsel av de kulturhistoriska byggnaderna ansvarar en bestyrelse vars representanter kommer från kommunen, byaföreningen, Kukkolaforseens restaurang- och konferens och Norrbottens museum. Stiftelsen har en deltidsanställd som sköter drift och upprustning av lokaler. Utöver detta förfogar stiftelsen på medel om 1.7 miljoner kronor som ska gå till investeringar i de gamla byggnaderna. I stiftelsens försorg ingår även ett fiskemuseum som skapades under 80-talet. Museet besöks av ca 8000 personer per år.

Utvecklingsområden:

1. Inom ramen för Haparanda Stads vision vad gäller attraktiva besöksmål är Kukkola ett geografiskt viktigt område där många människor passerar och stannar till. Idag finns ingen turistinformation som tar emot dessa besökare. Det finns heller ingen personal som kan förestå museet varför så få människor besöker utställningen.
2. Idag besöker inga skolor från Haparanda Kukkolaforseens museum däremot tar Kukkolaforseens restaurang- och konferens emot skolklasser från Torneo.
3. Museets utställning byggdes under 80-talet och behöver moderniseras. Detta görs i samverkan med Norrbottens Museum.
4. Se över möjligheterna att utveckla museipedagogik som är attraktiv för skolorna för att säkra det kulturhistoriska arvet till nästkommande generationer.
5. Stötta näringsutveckling och verksamhet i de gamla byggnaderna.

Utvecklingsmål för museerna

- Utveckla turism- och museiservice i Kukkola
- Modernisera utställningen på fiskemuseet
- Utveckla skolpedagogisk verksamhet i ett urval kulturarvmiljöer där vi tar tillvara och integrerar lokala skrönor och historier från förr.

Samverkan: Behov av närmare samverkan med turismenheten och tillväxtenheten när det gäller turistinformation och guidade turer. Närmare samverkan med Norrbottens museum vad gäller utveckling av pedagogisk undervisning samt upprustning av museiutställningen.

6.2 Tornedalsmuseet

Kulturenheterna i Tornio och Haparanda Stad har sedan 2002 förberett frågan om ett gemensamt gränsöverskridande museum. Museibyggnadens grundrenovering färdigställdes i december 2012. Fortsatt arbete med att färdigställa utställningsdelen pågår och förväntas vara klar i augusti 2014. Målet är att med museiverksamheten främja kännedom om gemensam historia och kultur, förstärkning av gemensam identitet, ömsesidig respekt för traditioner, förverkligande av tvåspråkighet samt skapande av nya sociala kontakter på ömse sidor gränsen. Målet har även varit att skapa en gemensam museiförvaltning som bland annat ansvarar för utveckling av den pedagogiska verksamheten på museet.

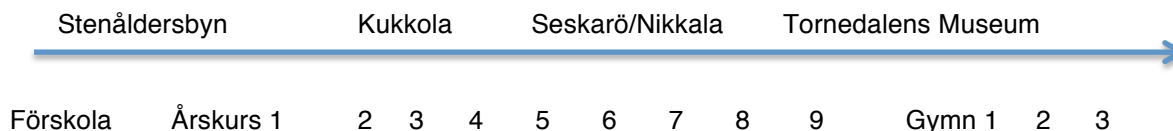
En överenskommelse för framtida satsningar har tagits av Barn- och utbildningsnämnden i mars 2013 vars innehåll består av två delar: den ena delen baseras på att man ska dela på kostnader för att bygga utställningen, i den andra delen åtar sig Haparanda Stad att finansiera en museipedagog som har i uppdrag att främst arbeta mot Haparandas skolor.

En översyn av skolornas besök på museer i allmänhet visar att skolorna inte har något upplägg där kulturhistorisk undervisning ingår som ordinarie undervisning. Det är av vikt att man ser över vad en museipedagog skulle kunna erbjuda skolorna och hur detta passar in i skolans ordinarie verksamhet. Att pedagogen arbetar med samtliga museer och kulturarvmiljöer då Haparanda flertal historiska platser som är viktiga för barns kunskap om platsen och sin identitet.

I samband med att Haparanda tar ett helhetsgrepp kring de kulturhistoriska miljöerna främjar man tillväxten av nya besöksmål som gagnar såväl turism som lokalbefolkningen. Utöver det säkras även

kunskapen om de olika miljöerna där man har kontinuerlig guidning och undervisning genom t ex pedagog eller hembygdsförening.

Nedan pil utgör några exempel på de kulturhistoriska miljöer som finns i närområdet. Med tillhörande årskullsredovisning lyfts frågan hur vi säkrar kunskapen om vårt kulturarv till våra barn- och unga? Nedan är exempel på platser. Vilka av dessa vill vi att våra unga ska lära mer om?

Utvecklingsmål för kulturarvsmiljöerna

- Ta fram en plan för hur barn och elever möter kulturarvsmiljöerna i förskola och skola.
- Utröna vilka kulturhistoriska platser som är viktiga för kulturarvsundervisning.
- Ta fram en arbetsbeskrivning för museipedagogen där man utgår från FUNK modellen.
- Utveckla Tornedalens närområde till en kulturhistoriskt stark region
- Säkra finansiering för basutställningen.
- Utveckla ett koncept där lokala aktörer företräder kommunens kulturhistoriska besöksmål och som görs tillgänglig för såväl skolelever som för turister.

Samverkan: Hembygdsföreningar, Norrbottens länsmuseum, museipedagogen, skolorna, turistbyrån.

6.3 Tornedalens Kulturhistoriska Institution

Som tidigare nämnt har Haparanda genom en överenskommelse med Tornedalsmuseet erbjudit sig att finansiera en museipedagog med uppdrag att bevaka museifrågor, framförallt skolsamarbete som rör Haparanda Stad.

Idag finns ingen samlad kompetens inom området knutet till det kulturhistoriska arv Tornedalen eller Haparanda Stad representerar. Samtidigt finns det i regionen på ömse sidor om gränsen, goda förutsättningar sett till källäge genom befintliga arkiv lokalt och regionalt. Genom att etablera en kulturhistorisk institution med fokus på Tornedalens kulturhistoriska miljöer ges möjligheten att bredda samarbetet ytterligare. I samråd med läns museerna i Sverige och Finland samt övriga museer i regionen skulle det vara av värde att dels ta fram ett pedagogiskt upplägg där skolelever och skolpersonal erbjuds deltagande i att fördjupa kunskapen om regionens kulturhistoria, dels utveckla en forskningsmiljö som tar tillvara nutida förankring samt betydelse för utbyte över nationsgränsen.

Utvecklingsmål för kulturarvsmiljöer

- Utredda förutsättningar att skapa ett forskningskluster som involverar institutioner såväl i Finland som i Sverige (Lapplands universitet, Rovaniemi, Oulu universitet, Luleå tekniska universitet, Nordkalottens kultur och forskningscentrum, Umeå universitet mfl).
- Utredda formen för en museipedagogik som innefattar en kunskapsproduktion sett till regionala och lokala förutsättningar i samverkan med läns museerna, hembygdsföreningar samt ovan forskningsinstitutioner.
- Skapa en forskningstjänst i kombination med museipedagogens tjänst.
- Lägga grunden till en kulturhistorisk institution.

Målsättningen när det gäller det pedagogiska uppdraget är att utöka upptagningsområdet att inkludera fler kulturhistoriska platser i Haparanda och Tornio. Med stöd av läns museernas personal inventera vilka kulturhistoriska miljöer som bör ingå som kontinuerliga inslag i skolundervisningen. Inventeringen av kulturhistoriska miljöer ligger även till grund för bildandet av ett forskningskluster som har i uppdrag att tillvarata och utveckla nya former av forskningsmiljöer, besöksmål och samarbeten i Tornedalsområdet.

7. Vitalisering av föreningslivet

Ett starkt föreningsliv är grundbulten i kulturverksamheterna i kommunen och viktigt att stötta. Hembygdsrörelsen, andra kulturföreningar och studieförbund arbetar aktivt med folkbildning och är viktiga kulturförmedlare, bra på att skapa processer och möten mellan människor. Hembygds- och

kulturföreningar, studieförbund och invandrarföreningar kan årligen söka bidrag från Barn och utbildningsnämnden enligt särskilda regler. Varje år avsätts dessutom medel för särskilda satsningar som syftar till att utveckla kommunens fritids- och kulturutbud.

Det finns behov av att se över regelverket för föreningsstödet i kommunen. Ett arrangemangsstyrt bidrag skulle kunna motivera till ökade satsningar av publika arrangemang.

Haparanda Stad har särskilt lyft ungas organisering i föreningslivet som en prioriterad fråga där man vill se ett ökat arrangemangsutbud skapade av unga själva.

Som de flesta kommuner i Sverige kan även Haparanda kommun märka ett minskat deltagande i föreningsliv och andra former av ideellt engagemang. Vitalisering av föreningslivet är en utmaning såväl lokalt som nationellt samtidigt kan man se att man i de flesta strukturfondsprogram, regionala och lokala strategier lyfter civilsamhället som en förutsättning för lokal utveckling. Hur skapar man då engagemang bland ortens invånare och hur säkrar man framtida organisering bland unga?

En utmaning idag är att traditionella folkbildningsförbund inte når unga i den omfattning man gjort förr. Detta innebär att de man traditionellt förväntar sig lära ut verktyg för demokratins struktur och föreningslivets organisering inte når sitt uppdrag då de inte når målgruppen. Med denna vetskap behöver såväl kommunen som folkbildningsförbunden tillsammans skapa förutsättningar för att nå unga. En ytterligare utmaning är att inte heller skolan äger uppdraget att lära ut samhällspraktisk kunskap. Vem som äger uppdraget för ungas framtida organisering är därför en relevant fråga i sammanhanget.

Vad är det då för mål man ska nå inom ramen för ett föreningsuppdrag. Är det antal deltagare i föreningslivet som ska öka? Är det antal personer som startar en egen förening som ska öka? Eller är det hur man säkrar ett lärande för hur man organiserar sig som ska öka? Möjligen alla men det sistnämnda ökar med all sannolikhet förutsättningarna för att nå de två första målen.

För att lyckas öka ungas delaktighet i den lokala utvecklingen är det viktigt att Haparanda kommun tar ett helhetsgrepp kring ungas delaktighet i praktiken. För att lyckas med det behöver man nå unga där de är, dvs genom skolan.

Målet är att genom skolan kunna erbjuda unga en spännande arena där de får möta folkbildning, politiken och lokala utvecklingsgrupper inom ramen för samhällsundervisningen.

Utvecklingsmål med föreningsstödet:

- Arbeta för att utveckla föreningskompetens på skolorna tillsammans med aktuell skolläring genom att initiera föreningsmedverkan lokalt och regionalt.
- Utforma ett Ungdomsting i samverkan med civilsamhället där föreningskunskap i praktiken kombineras med kultur och entreprenörskap.
- Skapa förutsättningar för att unga efter Ungdomstinget ges möjlighet att genomföra lokala utvecklingsidéer eller delta på andra sätt.

8. Arrangemang och logistik

Då de flesta arrangemangsidéer kommer från ideella aktörer kan man räkna med en grupp som inte har några större ekonomiska resurser. Ofta söker man projektmedel för arrangemangsutveckling men svagheter är att ett projekt inte ges möjlighet till långsiktighet då de sällan beviljas mer än en gång. Medlen man söker går ofta till infrastruktur i form av hyra för scen- och ljudanläggningar, ljus, bänkar, tält etc. Då barn- och utbildningsnämnden önskar ett ökat evenemangsutbud skapade av unga och ideella aktörer behöver man titta på infrastrukturen för att möjliggöra detta. För att skapa en möjlighet till kontinuerliga arrangemang är det viktigt att se över vad kommunen kan underlätta när det gäller utrustning som scen, PA, ljud, ljus mm. Det finns även en ekonomisk vinst i att ha en basutrustning då kommunen inte behöver bekosta kortsiktiga och dyra hyror genom projektfinansiering utan snarare lägga dessa medel på utrustning som blir kvar i kommunen till gagn för föreningslivet.

Det finns idag en viss utrustning i kommunens övriga verksamheter däribland på Folketshuset där ljud, ljus och scen är knuten till den specifika verksamheten. Folketshuset har behov av investeringar i form

av nya högtalare och nytt PA system. Kommunen bör inventera den utrustning som finns i samtliga verksamheter för att därefter se över en kompletterande utrustning som kan köpas in i samband med att man investerar på Folketshus. Då Folketshus är ett kulturcentrum som ska vara tillgänglig för alla erbjuder man genom en arrangemangsbank en mobil verksamhet som ökar graden av delaktighet även ute i byarna.

Utvecklingsmål för arrangemang och logistik

- Folketshus har behov av nya högtalare och nytt mixerbord. Koordinera insatsen med att se över det totala innehavet i kommunen. Därefter utforma en behovslista för att komplettera det som redan finns med målet att skapa en fullvärdig arrangemangsutrustning som fler kan ta del av.
- Ta fram en investeringskalkyl.
- Utforma en utlåningsstruktur.

Åtgärderna förväntas leda till

- Fler arrangemang skapade av unga och ideella aktörer i kommunen.
- Sparade kostnader för hyra av utrustning.

Samverkan: Fritid (scen, bänkar och annan utrustning som redan finns), Evenemang- och tillväxtenheten, Svefi, Ungdomens hus, Gatukontoret, musikskolan, Norrbottensmusiken m.fl.

8.1 Ungt arrangörskap

Skapa en arrangemangsstrategi där vi med hjälp av unga arrangörer arrangerar kulturkollon och andra arrangemang. Målet är att stimulera utvecklingen av kommunens och regionens kulturella styrkeområden samt ge unga möjligheter att förverkliga sig inom sina intresseområden och genom det stimulera till ökat entreprenörskap och ökad attraktivitet till kommunen.

Genom att fokusera på de områden där kommunen är starkast och ligger långt framme i utvecklingen (musik, konst, dans, teater, design) är målet att naturligt involvera morgondagens studenter och näringsidkare att på ett tidigt stadium uppnå en förståelse för dessa områden och vilka möjligheter som finns inom dem. Det är i replokalen, på scenen, i skivastudion kulturen görs och där entreprenörskapet finns. Kulturutövandet handlar inte främst om att lära sig ett instrument utan om att utvecklas som människa och att skapas något som visas upp för andra. Här är det viktigt att satsa på gränsgångare vilket innebär de som kan ge nyckeln till replokalen eller teatersalongen.

Kultur stärker ungas eget görande och fångar upp de unga som ännu inte organiserat sig i traditionellt föreningsliv. Detta åtagande synliggörs i nedan tillväxtmodell som är framtagna av Joppe Pihlgren.

Målgrupp:	Vrålamatör	Amatör	Halvproffs	Proffs
Plats för utövande:	Garage och källare	Liten studio, replokal, liten scen	Halvstor studio, halvstor scen, eget arrangemang	Stor studio, stor scen
Behov:	Studieförbund, musik- och kulturskola, fritidsgårdar, ideella föreningar, kulturkollon	Studieförbund, musik- och kulturskola, fritidsgårdar, ideella föreningar, Kulturkollon	Folketshus, Svefi, Regionala arrangemang	Skivbolag, arrangörer, bokningsbolag, förlag

Utvecklingsmål för ungt arrangörskap

- Skapa en arrangörsgroup som tillsammans med kulturförvaltningen är med och planerar för ett antal evenemang per år.
- Arrangera en årlig kulturfestival med minst 20 engagerade ungdomar.
- Ta fram 20 arrangörscheckar om 2000 kr per check.
- Skapa närmare samverkan med Tornios kultur- och fritidsverksamhet samt lokala- och regionala kultur- och fritidsaktörer.

9. Landsbygd, byalag och hembygdsföreningar

Som de flesta kommuner har Haparanda en stark uppbyggd struktur i byalag, samhälls- och hembygdsföreningar. Utan byarnas insatser skulle byggnader, kulturminnen, vandringsleder och annan utveckling gå i stå. Att byarna även är aktiva i kulturskapandet kan man bland annat se genom de antal projekt som genomförts de senaste åren bland annat med stöd av Leader Mare Boreale och Leader Tornedalen. För att nämna några goda exempel; Mustaparta teater på Seskarö, Folkfestival i Korpikylä, och guideutbildning i skärgårdsturism.

Kulturen är viktig för såväl det kulturhistoriska arvet som för nyskapande aktiviteter inom turism och näring. Skärgården och byarna längs älven är viktiga noder när det gäller besöksmål och en satsning på de kulturella näringarna ute på landsbygden är till gagn för hela kommunen.

För att ta tillvara på den kraft som finns ute i byarna är det viktigt att ta fram ett underlag som bygger på byarnas egna idéer och kunskap om området. När det handlar om att genomföra idéer så ligger hindret för genomförandet sällan i människors bristande engagemang utan ofta handlar det om att det är svårt att söka medel då projektprogrammen ofta är krångliga, administrativt svåra samt tidsödande. För att skapa bättre förutsättningar för människors skapande skulle kommunen tjäna på att erbjuda projektskrivarhjälp till byarna.

När det gäller landsbygdsutveckling finns stora ekonomiska resurser att hämta. De flesta kommuner prioriterar dock sällan personella resurser för att hämta hem dessa medel. En större samverkan mellan tillväxtenheten, kulturen samt landsbygdsenheten skulle ge ytterligare kraft för att skapa förutsättningar för en framgångsrik landsbygdsutveckling.

Utvecklingsmål för landsbygden

- Projektstöd för utveckling av kulturprojekt och näringsinvesteringar inom kreativa näringar.
- Mobiliseringsmöte utifrån bygdernas profilområden, t ex Skärgårdsting där man vaskar fram utvecklingsidéer inom näring, kultur och besöksmål.
- Ta fram en kulturplan för landsbygden.

10. Projektstöd

Det finns ett stort behov av projektskrivarstöd samt handledning för att genomföra projekt. Målgrupperna finns hos såväl unga som äldre.

Utöver projektstöd lokalt kommer det kontinuerligt in projektansökningar där organisationer söker medfinansiering för olika utvecklingsidéer. För en bättre mål- och resultatstyrning vore det av värde att vissa enheter samverkar mer när det gäller projekthantering. Som exempel kan tillväxtenheten få in en ansökan där någon söker stöd för en tillväxtkonferens med inriktning kultur. Samma ansökan kan sedan gå till kulturenheten där man söker stöd för ytterligare aktiviteter inom ramen för samma projekt. Sammantaget kan kommunen bidra med medel från tre enheter till ett projekt.

Under året beviljar kommunen ett mängd projekt. Det är dock sällan man får en redovisning av ekonomi och resultat efter att de har avslutats. Ser man sammantaget på alla insatser som görs ideellt så har kommunen en mångfald av bra verksamhet. Detta borde synliggöras på ett bättre sätt.

Utvecklingsmål för projektstöd

- Bjuda in till projektträff en gång per år. Syftet är att hylla alla goda ideella insatser samt inspirera till nya projekt.
- Utveckla en projektmall där indikatorerna för HaparandaTornios vision 2020 finns med.
- Utveckla en projektportal där vi tipsar om olika fonder och projektstöd.
- Bjuda in till "handfasta" projektskrivarträffar en till två gånger per år för nya verksamhetsutvecklare. I samband med det bjuda in finansiärer som kan informera om respektive verksamhets fondprogram (länsstyrelsen, Leader, Landstinget mfl)
- Skapa en samverkan mellan enheterna där man tillsammans bedömer projekt man anser är gränsöverskridande för att i det se om man kan dela på kostnader.

Samverkan: Tillväxtenheten, kulturenheten, landsbygdsenheten, fritidsenheten mfl.

Projektskrivarverkstäder: Leader, Studieförbunden, finansiärer

11. Internationell samverkan

Haparanda Stad driver en rad EU-projekt och har under lång tid samverkat med såväl Finland som Ryssland och Norge. Utbyten mellan Tornio och Haparanda har varit viktiga för såväl ungdomsverksamheten och för närings- och evenemangsutvecklingen i regionen. Kulturplanen mellan Haparanda och Tornio 2010 är stadig aktuell och bör uppdateras inom ramen för den nya kulturstrategin. Utöver det behöver evenemangsdelen utvecklas framförallt när det gäller marknadsföring på ömse sidor gränsen. En närmare samverkan inom kulturen skulle även kunna utvecklas med samverkansaktörerna Tornedalsrådet, Bothnian Arc, Barents Reunion och Barents Road

Utvecklingsmål för internationell samverkan

- Utveckla fler internationella samverkansaktiviteter när det gäller kultur.
- Genomföra minst ett årligt ungdomsevenemang mellan Haparanda och Tornio.
- Se över möjligheten att bli mottagande och sändande volontärorganisation där unga ges möjlighet till arbete i Europa.
- Ta fram en ny kulturplan mellan Haparanda och Tornio.

Avslutande kommentarer

Målsättningar i relation till insatsområden. Vad premieras och är innovativt

- kopplingen till VISION 2020,
- utvecklande av synsättet att kultur är en del av lokal utveckling (FUNK),
- öka beställarkompetensen bland kommunens kulturaktörer,
- utveckla system för åiterrapportering av olika av kommunen finansierade aktörers insatser,
- säkra basfinansiering till museal verksamhet
- internationalisering.

Summerande tablå

	Allas rätt till kultur	Ett levande kulturarv	Kultur och näring	Stad och land	Föreningslivet
Den konstnärliga och lekfulla staden	x	x	x	x	x
Utveckling av kreativa näringar			x	x	
Teaterföreningen och Folketshus	x		x		x
Kultur för barn, unga, äldre och minoritetsgrupper	x	x		x	x
Kulturombud	x				
Museer och kulturhistoriska miljöer		x		x	x
Vitalisering av föreningslivet	x		x		x
Arrangemang och logistik	x		x	x	x
Landsbygd, byalag och hembygdsföreningar	x	x	x	x	x
Projektstöd	x		x	x	x
Internationell samverkan		x			x

Kulturplanen kommer att kompletteras med en verksamhetsplan som ligger i linje med kommunens uppföljningssystem Stratsys. En verksamhetsplan tas fram för respektive insatsområde. Verksamhetsplanen utformas under hösten 2013 i samverkan med lämpliga aktörer.

Appendix 1.

I arbetet med kulturplanen har samtal med följande aktörer genomförts:

- Samtal med anställda i Teaterföreningen som ansvarar för Folketshus drift samt inköp av teater- och konsertutbud på uppdrag av kommunen.
- Samtal med bestyrelsen för Kukkolaforsen i januari och mars.
- Möte med Landstingets kulturdivision den 19 februari i Haparanda där lokala kulturutövare inbjöds att delta.
- Möte med förskolans kulturombud inför planering av förskolans dag.
- Möte med kulturombud från skola, äldre- och handikappomsorgen samt hemtjänsten.
- Möte med enhetschefer för äldre- och handikappomsorgen.
- Möte med representanter från Svefi.
- Möte med folkbildningsförbundet i Haparanda Stad där samtliga studieförbund ingår.
- Möte med kulturskolelärarna i januari och mars.
- Möte med turistbyrån och evenemangsenheten i Haparanda Stad.
- Möte med verksamhetsledare för Torneo museum
- Möte med verksamhetschefer för Tillväxtenheten, Fritid och Stadsbyggnadskontoret.
- Möte med ungdomsrådet
- Möte med verksamhetsledare för Leader Mare Boreale
- Möte med kreativa näringar inom mat och turism så som Kukkolaforsens restaurang samt Hulkoffgården.
- Möte med fritidsenhetens personal i Torneo
- Besök på medborgarkontoret på Seskarö.
- Möte med olika ungdomar som vill driva egna projekt som behöver stöd i genomförandet.